

Van: Liga voor Mensenrechten <info@mensenrechten.be>
Aan: veerle.solia@amsab.be
Datum: 06/30/2008 07:06 PM
Onderwerp: Nieuwsbrief Liga voor Mensenrechten - juni 2008

Nieuwsbrief 2008

Beste lezer,

meer en meer persoonlijk gegevens worden bewaard in meer en meer databanken. Het lijkt de gewoonste zaak van de wereld te zijn geworden. Toch meent de Liga dat hier niet lichtzinnig mee mag omgesprongen worden. Als het dan al moet, dan moet de regelgeving daaromtrent ook beter worden zodat de privacy van eenieder optimaal beschermd wordt. In deze nieuwsbrief vindt u een pleidooi voor betere wettelijke bepalingen voor databewaring.

Veel leesplezier!

de Liga voor Mensenrechten

Varia

[Betere rechtsregels ter bescherming van onze persoonsgegevens zijn dringend vereist om de opkomst van een Big Brother samenleving te voorkomen]

“Betere rechtsregels ter bescherming van onze persoonsgegevens zijn dringend vereist om de opkomst van een Big Brother samenleving te voorkomen¹”

Thomas Hammarberg, de Mensenrechtencommissaris van de Raad van Europa, hield recent een pleidooi voor meer doeltreffende en afdwingbare wettelijke bepalingen ter bescherming van persoonsgegevens, en dit voornamelijk bij het afhandelen van politionele en justitiële zaken. Hammarberg stelt vast -net zoals de Liga en andere burgerrechtenorganisaties- dat het huidige evenwicht tussen burgerrechten enerzijds, in casu het vrijwaren van het recht op privacy en het beschermen van persoonsgegevens, en het streven naar veiligheid anderzijds, met onder meer de recente strijd tegen terreur, volledig zoek is. De ingeslagen weg leidt ons dan ook naar een allesomvattende controlestaat.

Hammarberg wijst ons erop dat de laatste jaren door regeringen enorm veel wordt geïnvesteerd in technopreventieve controlemechanismen (binnen een totaalpakket waarin ook steeds meer repressieve instrumenten een plaats krijgen) die veiligheids- en ordehandhavingdiensten moeten bijstaan in hun strijd tegen terreur en georganiseerde criminaliteit. Hierbij worden algemeen aanvaarde burgerrechten steeds meer aan de kant geschoven, en in het bijzonder het recht op privacy.

De opvattingen over privacy zijn sinds de aanslagen van 11 september 2001 flink veranderd. Algemeen is er een klimaat ontstaan waarbij het recht op privacy ondergeschikt wordt verklaard aan het streven naar veiligheid. Meestal gebeurt dit onder het sloganeske argument dat 'wie niets te verbergen heeft ook niets te vrezen heeft'. Vaak weten burgers echter niet wat er kan gebeuren, en reeds gebeurt, met hun gegevens. Het recht op privacy is bovendien een vrij abstract concept waarbij men vaak vergeet dat het een noodzakelijke voorwaarde betreft bij het vrijwaren van de democratische rechtstaat met onder meer het recht op vrije meningsuiting.

De laatste jaren zijn er tal van privacybeperkende maatregelen ingevoerd in de strijd tegen zware criminaliteit, terreur en illegale migratie. Zo is er de introductie van RFID-chips in bankbiljetten, het Europese biometrische paspoort met een nationale en op termijn een centrale Europese database, de bewaarplicht in de telecommunicatiesector, de verschillende veiligheids- en informatiesystemen, alsook een explosie van het aantal geplaatste bewakingscamera's. Deze tendens om steeds meer persoonsgegevens te bewaren blijft niet beperkt tot officiële diensten, gebonden aan het beroepsgeheim. Ook allerlei commerciële instanties houden voor commerciële doeleinden tal van gegevens bij over hun klanten en transacties. Vermits men die gegevens steeds meer (op legale of illegale wijze) aan elkaar koppelt, komt de bescherming van de persoonlijke levenssfeer alsnog meer in het gevaar.

Het recente verdrag van Prüm bepaalt bovendien dat "elke politionele of justitiële dienst binnen elke EU-lidstaat in principe volledige en onmiddellijke toegang moet krijgen, zonder (veel) bureaucratische obstakels, tot alle gegevens die worden bewaard door gelijkaardige instanties in eender welke lidstaat"². Dergelijke afspraken vragen om een uitgebreid beschermingsregime van de persoonsgegevens in de Europese Unie, gebaseerd op gemeenschappelijke en effectieve criteria. Indien dit 'beschikbaarheidsprincipe' tevens wordt toegekend aan autoriteiten buiten de Europese Unie, spreekt het voor zich dat ook zij zich zullen moeten houden aan deze criteria.

Ook de Europese instanties ter bescherming van persoonsgegevens wijzen op de noodzaak van meer doeltreffende beschermingsmiddelen: *"Gezien het stijgend gebruik van geregistreerde persoonsgegevens als een 'recept' voor het bevorderen van de strijd tegen ernstige criminaliteit en het gebruik hiervan op zowel nationaal niveau als tussen lidstaten, leidt het gebrek aan een geharmoniseerd en kwalitatief regime ter bescherming van persoonsgegevens in de EU tot een situatie waarin het fundamentele mensenrecht op eerbiediging van het privé-leven en op bescherming van persoonsgegevens niet langer voldoende gegarandeerd kan worden"*³.

Politie en veiligheidsdiensten beschikken immers over enorme hoeveelheden aan persoonsgegevens die via bovenvermelde maatregelen worden verkregen. Wanneer zij dergelijke gegevens verwerken, is het niet alleen de bedoeling om verdachten te identificeren waartegen concreet bewijsmateriaal bestaat. Het is steeds meer de bedoeling om langs deze weg personen te identificeren die overeenstemmen met voorafgaandelijk opgestelde 'risicoprofielen' die vaak gebaseerd zijn op karakteriële eigenschappen van mensen en de problematisering van bepaalde identiteiten. Hierbij is men gericht op het voorkomen van bepaalde verschijnselen en zelfs op het traceren van zogenaamde 'gevaarlijke bevolkingsgroepen' waarbij de klassieke grondrechtenbescherming (zoals het vermoeden van onschuld) steeds meer naar de achtergrond verdwijnt⁴.

Er moeten volgens Hammarberg dan ook dringend meer doeltreffende en afdwingbare rechtsregels komen die individuen beschermen tegen inbreuken op hun privé-leven en tegen het oneigenlijk verzamelen, opslaan, gebruiken en verspreiden van gegevens over hen. In eerste instantie moeten deze uitgebreide bevoegdheden voor politie en veiligheidsdiensten onder een versterkte democratische en juridische controle worden geplaatst. Daarnaast moeten individuen over afdoende rechtsmiddelen beschikken om foutieve informatie over hen te betwisten en te laten corrigeren. Het huidige Europese voorstel voor een Kaderbesluit inzake de bescherming van persoonsgegevens die worden verwerkt in het kader van de politieke en justitiële samenwerking in strafzaken verdient dan ook een onvoldoende en moet worden aangepast aan de opmerkingen van de Europese toezichthouder voor gegevensbescherming⁵. Het wordt hoog tijd dat er een democratisch debat komt waarbij de huidige wanverhouding tussen burgerlijke vrijheden enerzijds en veiligheid en ordehandhaving anderzijds fundamenteel wordt besproken.

¹ Naar: Hammarberg, T., "Strong data protection rules are needed to prevent the emergence of a surveillance society", *eGovmonitor*, 2 juni 2008, <http://www.egovmonitor.com/node/19037>.

² Hammarberg, T., "Strong data protection rules are needed to prevent the emergence of a surveillance society", *eGovmonitor*, 2 juni 2008, <http://www.egovmonitor.com/node/19037>.

³ Zie Hammarberg, T., "Strong data protection rules are needed to prevent the emergence of a surveillance society", *eGovmonitor*, 2 juni 2008, <http://www.egovmonitor.com/node/19037>.

⁴ Zie onder meer: FEELEY, M. M. en SIMON, J., 'The New Penology: Notes on the Emerging Strategy of Corrections and its Implications', *Criminology*, 1992, jaargang 30, Vol. 4, 449-474.

⁵ <http://www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5279032&language=en&mailer=true>.

[FATIK & TvMR]

Er is alweer een nieuwe **FATIK** - Tijdschrift voor Strafrecht en Gevangeniswezen - verschenen, en ook een nieuw **TvMR** - Tijdschrift voor Mensenrechten.

Deze uitgave van FATIK is een themanummer: "De plannen van Justitie" waarbij de nieuwe beleidsverklaring van de FOD Justitie kritisch in het licht wordt gehouden. U kunt dit nummer

apart verkrijgen. Geef ons een seintje per [mail](#) of bel ons op 09/223.07.38.

De inhoudstafels kunt u raadplegen op onze website.

Voor FATIK klikt u [hier](#).

Voor TvMR klikt u [hier](#).

U hebt geen abonnement op één van de tijdschriften (of beide) en wenst dit toch, klik dan [hier](#) om u te abonneren.

Agenda

In deze agenda worden zowel activiteiten en aankondigingen van de Liga voor Mensenrechten als van bevriende organisaties opgenomen.

Wil je activiteiten laten opnemen in onze agenda? [Laat het ons weten!](#)

2008-07-28: **[RAMBLAS]**

RAMBLAS

- Road of Awareness -

Gentse Feesten 2008

12-28 juli

Bibliotheekstraat

Trefpunt en Kutunka slaan de handen in elkaar voor propere, verdraagzame interculturele feesten en creëren een duurzame straat. De Ramblas – Road of Awareness – biedt een feestelijk maar duurzaam platform aan lokale, Gentse organisaties.

De Bibliotheekstraat – de verbindingsweg tussen Bij Sint-Jacobs en het Baudelopark – wordt dit jaar omgetoverd tot de Ramblas – Road of Awareness. Het wordt een – zoals de naam het suggereert – bruisend en dynamisch ontmoetingsplatform waar gefeest zal worden met respect voor het milieu en de medemens. Trefpunt en Kutunka focussen op duurzaamheid, waarin ecologische, ethische, sociale en interculturele doelstellingen met elkaar worden verzoend. Ze geven een creatieve en artistieke invulling van deze boodschap en doen dit in samenspraak met een zo groot mogelijk netwerk van Gents engagement. Dagelijks werken verschillende organisaties samen rond thema's als interculturaliteit, water, klimaat, afval, vrede & mensenrechten. En passant kan de voorbijganger genieten van een stukje theater, of kan zelf participeren in één van de inleefparcours, of kan een kijkje werpen in één van de mysterieuze dozen. De Ramblas wordt dus dé plek voor ludieke acties met duurzaamheid als rode draad.

[Meer on-line...](#)

2008-10-18: **[The Local Relevance of Human Rights]**

Een organisatie van UCSIA

- Conference -

The Local Relevance of Human Rights

October 17th and 18th 2008

Congrescentrum Elzenveld, Lange Gasthuisstraat 45, 2000 Antwerpen

Sinds op 10 december 1948 de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens werd aangenomen, hebben talrijke internationale documenten mensenrechten als universele norm bevestigd. Maar bieden mensenrechten ook reële bescherming als minder bevoorrechte groepen er op lokaal niveau een beroep op doen om hun levensomstandigheden te verbeteren?

Op zoek naar een antwoord organiseert UCSIA op 17 en 18 oktober 2008 de internationale conferentie "The Local Relevance of Human Rights", in samenwerking met de Rechtsfaculteit van de Universiteit Antwerpen en met het "European Inter-University Centre for Human Rights and Democratisation" (EIUC).

De conferentie vindt plaats in het Congrescentrum Elzenveld, Lange Gasthuisstraat 45, 2000 Antwerpen. Op vrijdag is het programma voor iedereen toegankelijk. Het meer besloten

workshop programma op zaterdag is enkel toegankelijk voor een professioneel publiek. Alle lezingen zijn in het Engels. Deelname aan de conferentie op vrijdag kost € 40 (koude lunch en documentatiemap inbegrepen); inschrijven voor het workshop programma op zaterdag kan voor € 20 (lunch en documentatiemap inbegrepen).

Inschrijven voor de conferentie op vrijdag kan via mail bij marijke.celis@ua.ac.be, per fax op het nummer 03/707.09.31 of per telefoon op 03/220.49.60.

Meer info op de website van [UCSIA](#) of download de folder [hier](#).

Liga voor Mensenrechten

J Van Stopenberghestraat 2

9000 Gent

Adres wijzigen / Uitschrijven
Hosting door YourMailingListProvider